Proletari din toate țările uniți-vă!
In luptă pentru cauza lui Lenin și Stalin inainte!

Scânteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VI Nr. 12 (264) ☆ Miercuri 17 Feb. 1954 ☆ 4 pag., 15 bani

LA O LECȚIE DE LIMBA RUSĂ

Un proverb „încurcat“

Aplecaț asupra manualului de Limba rusă, Chișu Gheorghe își invață lecția pentru a doua zi: „Despre adjectiv". Citește tema o dată, încă o dată. Apoi deschide manualul și trece pe caiet toate substantivele din bucata de citire.

„Traduceți în rusește următoarele propoziții..." spune mai departe tema. Gheorghiță citi primele cuvinte: mamă bună.

Dar cum se spune în limba rusă „bun, bună" ?, se intrebă el. Хорошо ?.

Ba nu... nu e bine, se corectă Gheorghiță singur. Și începu să-și răsfoiască atent carnetul în care își notează cuvintele necunoscute.

— Stai că mă descurc eu imediat! Da. iată! „Bun. bună!" хороший, хорошая. Deci, cum voi spune mamă bună? — хорошая мама.

Dar iată că trebue să mai facă o traducere din românește in rusește. E un proverb: „Lângă soare e cald, lânga mama e bine"!

— Asta nu mai știu, își zise Chișu, după ce încercă de mai multe ori să-l traducă. Nu cunosc toate cuvintele. Voi trece dimineață pe la Vlăduț și el o să mă ajute.

Ajutor prietensc

— Mi-am terminat lecția la Limba rusă, își zise Vlăduț, după ce și-a trecut pe caiet ultimele cuvinte din temă. Apoi își aruncă ochii pe planul său de muncă, afișat pe perete.

— Mai am de făcut lecțiile la Geografie și la Matematică, apoi am să citesc o povestire în Limba rusă.

Vlăduț Vasile cumpără sau imprumută deseori reviste sovietice pentru copii. Din ele a citit Vlăduț multe basme minunate.

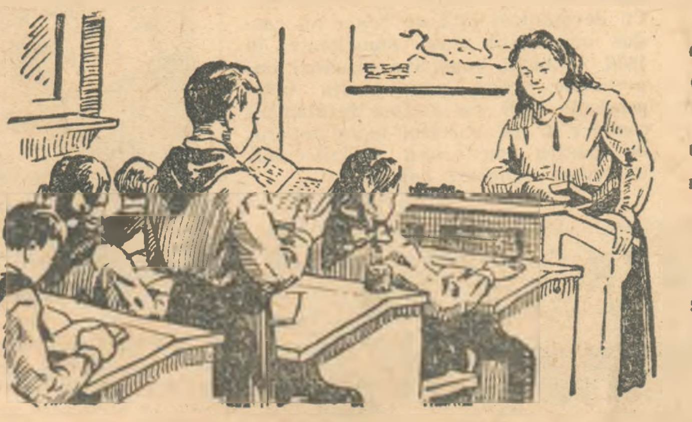
Curând Vlăduț indeplini tot ce era scris in planul zilei.

— Ce-o fi făcând Chișu? O fi terminat lecția la Limba rusă? Mă duc la el să văd cum s'a descurcat!

Și Vlăduț plecă spre prietenul său.

— Ce faci, Gheorghiță ți-ai terminat lecția la Rusă? il intrebă Vlăduț de cum intră in casă.

— Aproape Dar mai am un proverb pe care n'am putut să-l traduc.

Băieții se așezară la masă.

— Uite: „Lângă soare e cald, lângă mama e bine" citi Chișu.

— Cum se spune in rusește „soare"? Chișu se gândi puțin apoi răspunse:

— „Soare" in rusește se spune: солнце.

— Dar „cald"?

— „Cald" se spune: тепло.

— Ei, acum să facem legătura intre cuvinte.

Băieții au stat de vorbă despre cazurile in care trebue să stea substantivele, despre prepozițiile care le insoțesc. Apoi Chișu se uită din nou pe carte și spuse:

— Acum pot să traduc.

„При солнце тепло,
при матери хорошо".

— Bine! strigă Vlăduț. Ai văzut că poți să traduci și singur?

La școală

Clopoțelul a sunat de intrare. Clasa mai zumzăe incă in așteptarea tovarășei profesoare. Școlarii sunt in așteptarea lecției noi de Limba rusă. Odată cu intrarea profesoarei, s'a făcut liniște deplină.

— Ce lecție ați avut de pregătit pentru azi? intrebă profesoara.

— Pentru astăzi am pregătit lecția „Despre adjectiv", răspunse Chișu inaintea celorlalți.

— Să incepem cu traducerea bucății din carte. Cine vrea să citească?

Mâini nerăbdătoare se ridicară din toate colțurile clasei.

— Citește tu, Oros Maria, zise profesoara.

Oros incepu să citească, apoi veni rândul lui Vlăduț, apoi al lui Chișu.

Chișu citi corect și toți colegii lui se bucurară.

— Răspunde-mi acum in rusește la intrebarea: „Unde lucrează mama ta?"

— Моя мама работает на заводе, răspunse Chișu.

— Și cum lucrează ea?

De data aceasta Chișu se încurcă.

— Моя мама.. моя мама работает большой răspunse el

Colegii zâmbiră · Cum? „Mama mea lucrează mare!?"

Gheorghiță își dădu însă indată seama că a greșit.

— Моя мама работает хорошо! se corectă el singur.

Și din nou intreaga clasă se bucură din plin. Și cum să nu se bucure! Dintre toți, numai Chișu mai căpăta note mici la Limba rusă. Dar iată că el și-a corectat nota. In clasa a V-a B dela Școala Mixtă de 7 ani nr. 2 din Turda, nu mai este nici un școlar cu note mici la Limba rusă.

Gh. NEGREA

DE ZIUA FEROVIARILOR

„Hai, măi telegar din poveste“...

Mecanicului stahanovist Ilie Buțan, cincisutist care conducând acceleratul 204 în direcția Pitești București, a înfruntat vitejește viscolul, sosind cu bine la destinație.

★

Un tren șerpuia pe câmpie,
Purtând călătorii grăbiți.
Mecanicu'n noaptea târzie
Cânta, printre aburi fierbinți:

„Hai măi, telegar din poveste,
Hrănit cu talgere de jar,
Prea mult pân'acas' nu mai este.
Grăbește spre zare așa-dar!"

Și trenu-asculta de mecanic,
Gonea șuierând pe câmpii.
Și-omătul părea pe câmpie
Covor de steluțe-argintii...

Deodată, un viscol năprasnic
Din zări se iscă furtunos.
Trosnind din ghețosu-i harapnic,
Spre tren se-aruncă mânios.

Și totul pieri pe câmpie,
In volburi fierbânde de-omăt!
Vuiete... trosnete... noapte...
Nu vezi nici cât colo... Prăpăd!

Și viscolul zările scurmă...
De tren se innoadă turbat...
Linia'nghit fără urmă
Munții de-omăt înghețat...

Dar voi, călători, n'aveți teamă,
Un cincisutist e cu voi!
Cu-al său telegar fără seamăn,
Supune-al vântoasei șuvoi!

Și chiar dacă volbura-ascunde
Al semafoarelor semn;
Ochiul său tot o pătrunde,
Și-un cântec răsună, îndemn:

„Hai, măi, telegar din poveste,
Hrănit cu talgere de jar,
In lumea intreagă nu este
Nimic să ne stea stăvilar!"

...Viscolul trece'n darac
Involburata câmpie.
Dar știe mecanicul, știe,
Cum să ii vină de hac!

Fochistul, cu grunji de cărbune
Indoapă flămândul cuptor.
Și'n ciuda vântoasei nebune,
Trenul aleargă de zor!

„Hai, măi, telegar din poveste,
Hrănit cu talgere de jar,
Nici viscolul cât e de viscol,
In drum nu ne-a stat stăvilar!"

...Târziu, către zori, trenu-ajunse
Pufnind obosit, în oraș...
Viscolu'n urmă rămase
Cu șuierul lui nărăvaș...

Al. Ovidiu ZOTTA

DIN UNITĂȚI, DETAȘAMENTE, GRUPE.

În grupa noastră

O familie unită — așa e grupa noastră. Ea se îngrijește de felul cum învățăm și ne purtăm noi, membrele familiei și vrea ca toate să aflăm mereu câte ceva nou Multe am învățat noi în familia noastră! Să coasem pe pânză modele măiestre, să brodăm șervețele, să călcăm frumos, așa ca pe îmbrăcămintea noastră să nu rămână nicio cută.

Fiecare dintre noi ne interesăm de bunul mers al muncii. Dacă am aștepta ca altcineva să le facă pe toate — conducătoarea grupei, de pildă — treburile n'ar merge. Dar pentrucă toate punem umărul la îndeplinirea sarcinilor, în grupa noastră e tare bine!

E CONOPAN
unit. 29, grupa a II-a
Constanța

Construim aeromodele

Intr'o zi, Viorica și cu mine, am văzut la tovarășa instructoare o carte mare, colorată. Am răsfoit-o și în ea am găsit multe desene înfățișând planoare și avioane. In carte se explicau pe larg tainele sborului și se arăta cum se construesc aeromodele. Pe noi asta ne-a interesat tare mult. Chiar a doua zi ne-am inscris amândouă la „Cercul de aeromodelism" dela Casa pionierilor. Am învățat aici multe lucruri. In primele zile, tovarășul profesor ne-a arătat cum să tăiem din hârtie, carton, placaj, diferite părți ale avionului. Apoi am inceput să facem lucruri tot mai interesante și mai grele. Nu de mult am avut și prima lecție despre construirea avioanelor. In primăvară, vom lansa primele noastre aeromodele.

Rodica SCRIPA
clasa a VI-a B
Școala medie de fete, Rădăuți

Asta-i iarna! Anotimpul concursurilor de săniuțe, de schi, de patinaj. Nu întâlnești în cale măcar un singur dâmb pe care să nu se intreacă vreo câțiva copii cu săniuțe.

Februarie 1933...

Iată o pagină glorioasă din istoria poporului nostru: luptele eroice ale muncitorilor ceferişti şi petrolişti din Februarie 1933.

In zilele acelea de grea încercare, la Bucureşti şi pe Valea Prahovei, la Paşcani, la Cluj, Iaşi şi Constanţa şi în multe alte oraşe, muncitorii s'au ridicat la luptă, sub conducerea Partidului Comunist, împotriva exploatării sângeroase şi a înrobirii ţării de către imperialiştii străini, împotriva fascismului şi războiului; ei s'au ridicat pentru drepturi, pentru pace, pentru prietenie cu marea Ţară Sovietică.

Februarie 1933.. Era fierbere în marile centre industriale. Patronii săvârşeau în fiecare zi noi mârşăvii. Sute de muncitori erau aruncaţi în stradă. Salariile scădeau. Nu mai conteneau aşa numitele „curbe de sacrificiu", prin care salariile muncitorilor erau ciopârţite. Ploua cu amenzi. Ce urmăreau patronii prin toate acestea? Voiau să stoarcă dela muncitori sumele imense cu care guvernele burghezo-moşiereşti îndatoraseră ţara imperialiştilor americani, englezi, francezi.

Până când oare o să meargă tot aşa? se întrebau mâniaţi muncitorii.

2 Februarie... O linişte neobişnuită se aşternea peste Atelierele Griviţa. Grevă!

Guvernul burghezo-moşieresc refuză să satisfacă revendicările muncitorilor dela Griviţa: încetarea scăderii salariilor, încetarea concedierilor, recunoaşterea Comitetului de fabrică al muncitorilor. La refuzul guvernului ceferiştii au răspuns oprind lucrul, ocupând atelierele. Muncitorii dela „Vulcan", „Herdan" „Balcan", şi dela alte fabrici din Bucureşti se alăturară ceferiştilor, declarând şi ei grevă. Numai cu o zi înainte, sunetele sirenelor răscoleau Valea Prahovei: petroliştii declaraseră grevă.

Punând la cale o manevră, guvernul a promis să îndeplinească o bună parte din cerinţele muncitorilor. Nu trecură însă decât câteva zile şi iată că guvernul a ordonat interzicerea organizaţiilor şi ziarelor muncitoreşti, a închis localul sindicatului C.F.R., a respins din nou toate revendicările. Grevele continuă. In 13—14 Februarie s'au ridicat ceferiştii dela Iaşi şi Cluj.

Din ordinul guvernului, în noaptea de 14 spre 15 Februarie, tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej şi alţi conducători ai muncitorilor ceferişti au fost arestaţi Vestea se răspândi a doua zi prin toate atelierele Griviţei. Comuniştii chemară pe muncitori la luptă.

In curtea atelierelor s'au organizat în grabă pichete şi posturi de apărare. Comuniştii erau sufletul grevei. Sunetul de metal al sirenei, ca un strigăt de alarmă, pătrundea în fabricile din apropiere, în casele sărăcăcioase ale muncitorilor, răscolind tot cartierul Dincolo de porţile Griviţei s'au strâns muncitori din alte întreprinderi din Bucureşti, precum şi părinţii, nevestele şi copiii ceferiştilor.

In după amiaza aceleiaşi zile, guvernul capitaliştilor şi moşierilor a trimis trupe să „restabilească ordinea" în cartierul Griviţa Armata s'a postat în faţa porţilor, cu armele'n mâini. Muncitorii din curtea atelierelor ca şi cei din mulţime începură să se adreseze soldaţilor. Ucenicii urcaţi pe acoperişuri strigau: Fraţilor soldaţi, nu ne împuşcaţi... Soldaţii ascultau în tăcere. Mulţi dintre ei erau fii de muncitori, fii de ţărani săraci.

O companie a regimentului 21 infanterie refuză să tragă în muncitori.

Se lăsa noaptea. Muncitorii erau tot pe poziţii. Sirena suna, suna mereu. In curtea atelierelor şi în stradă se striga fără încetare: Jos scăderea salariilor! Jos teroarea! Vrem muncă şi pâine!

Soldaţii fură înlocuiţi cu jandarmi şi poliţişti. Aceştia, la ordinele călăului Hotineanu, comisar regal, se repeziră cu urlete sălbatice la mulţimea adunată în stradă, în faţa porţilor.

Dincolo de porţi, în curte, ceferiştii ridicau baricade de nisip şi fiare.

Se iveau zorile. Griviţa era învăluită în ceaţă. Hotineanu comunică muncitorilor că le acordă 5 minute ca să părăsească atelierele. Un tunet de huiduieli fu răspunsul.

— Foc! urlă comisarul regal. Mitralierele au prins să ţăcăne.

Sirena suna fără încetare, ca un îndemn la rezistenţă Muncitorii Griviţei rezistau cu îndârjire. Se apărau cu răngi cu ciocane, cu pietre. Dar gloanţele secerau.

Sirena suna, suna mereu. Ţevile mitralierelor s'au îndreptat spre acoperiş, acolo unde utecistul Roaită sta neclintit la postul său. O rafală. Roaită n'a slăbit lanţul sirenei. Jandarmii s'au căţărat sus Roaită, însângerat, sta încleştat de lanţul sirenei. Baionetele i-au străpuns trupul...

La 16 Februarie 1933 Griviţa a fost înecată în sânge. Dar neclintită a rămas hotărîrea de luptă, încrederea în izbândă a muncitorilor. Jertfele din Februarie n'au rămas zadarnice. Prin luptele muncitorilor ceferişti şi petrolişti capitaliştii şi moşierii au primit o grea lovitură: planurile lor de a vinde ţara imperialiştilor, precum şi planurile imperialiştilor de a dezlănţui războiul împotriva Uniunii Sovietice, au fost zădărnicite pentru un timp Spre mândria poporului nostru, prin evenimentele din Februarie 1933, proletariatul din Europa şi-a spus primul „Nu" hotărît împotriva fascismului, împotriva venirii lui Hitler la putere.

...Au trecut de atunci 21 de ani. Poporul nostru a mai dat multe lupte sub conducerea partidului şi a izbândit. Cu devotament faţă de popor au condus comuniştii clasa muncitoare, în 1933, la lupta împotriva înrobirii imperialiste, pentru pace, pentru independenţa ţării. Cu acelaşi devotament conduce şi azi partidul lupta poporului pentru construirea socialismului în scumpa noastră patrie.

V. CARABA

Presa democrată din întreaga lume a susţinut puternic cauza neînfricaţilor luptători din Februarie 1933.
„Este dreaptă lupta muncitorilor români", arătau nenumărate ziare străine.

Despre prietenii tăi de peste hotare

Palatul pionierilor din Bratislava

Palatul pionierilor este unul din locurile preferate ale copiilor din Bratislava. Odinioară, această clădire minunată, împodobită cu marmoră albă, a fost avutul unui mare bogătaş Acum puterea populară a dăruit-o copiilor. In cele 57 de cercuri, pionierii îşi petrec cu folos multe ceasuri din timpul lor liber Ei învaţă să lucreze, să modeleze, să strunjească. Intr'o cameră vuiesc strungurile, într'alta copiii studiază cu pasiune structura aeromodelelor In camera cercului de tipografie pionierii cunosc construcţia maşinilor tipografice. Cercul miciurinist lucrează în seră Activitatea în numeroasele cercuri din palat ajută la pregătirea viitorilor constructori ai socialismului în Cehoslovacia

Pionierii cehoslovaci îndrăgesc nespus de mult activitatea miciurinistă. In ceasurile lor libere, mulţi dintre ei pot fi întâlniţi în grădini sau în vreo seră asemănătoare acesteia din fotografie.

★ ★

Un magazin pentru copii

Iată ce povestesc trei pioniere din Berlinul răsăritean despre noul magazin al copiilor.

„Noi am fost primii care am vizitat noul magazin pentru copii de pe aleea Stalin din Berlin Intreaga casă era o construcţie înaltă de 13 etaje, înconjurată de schele. Am mai vizitat-o când s'a terminat Intâi am intrat într'un hol imens unde se poate aştepta, apoi am urcat la etajul întâi într'o mare încăpere unde se găseau îmbrăcăminte, încălţăminte, rechizite şcolare şi multe altele ce ne sunt necesare nouă copiilor Mai departe am văzut şi jucării de tot felul, tot pentru noi Am mai văzut aici şi o cofetărie pentru copii

Aşa arată magazinul nostru"

Renate IORDAN,
Helga BRUCKNER,
Rozi WEIB
Berlin, R. D. Germană

Colţul curioşilor

De ce se întâmplă aşa?

Zăpada se topea pe acoperişuri şi apa curgea picătură după picătură.

— De ce zăpada se topeşte? îşi întreabă tatăl, într'o zi, un băiat.

— Tu ştii doar şi singur: afară e soare şi razele lui încălzesc acoperişul.

— De ce atunci totuşi sub acoperiş se fac ţurţuri?

— Pentrucă acolo apa îngheaţă din nou.

„Cum vine asta? — se gândeşte băiatul. La început zăpada se topeşte, iar apoi îngheaţă. De ce se întâmplă aşa?..."

Răspuns

Când casa are faţada îndreptată spre Sud, zăpada de pe acoperiş se poate topi, la temperatura aerului sub zero grade, pentrucă razele soarelui cad perpendicular pe acoperiş şi-l încălzesc. Zăpada se topeşte şi apa se scurge pe acoperiş. Ingheaţă din nou formând ţurţuri fiindcă razele soarelui aici cad oblic şi încălzesc mai puţin.

In preajma primăverii

E iarnă, frig, viscol. Câmpiile se întind albe şi tăcute, doar vântul trece şuierând deasupra lor şi ridică nori de zăpadă. S'ar părea că la sate oamenii n'ar mai avea altceva de făcut decât să-şi vadă de treburi mărunte pe lângă casă.

Dar asta nu-i adevărat. Se ştie doar că aşa cum se munceşte acum, în lunile Februarie şi Martie, aşa va fi şi recolta

Intr'adevăr, ţăranii muncitori verifică şi repară în această vreme toate uneltele şi maşinile, pregătesc seminţele şi cară la câmp îngrăşămintele Ei ascut cuţitele plugurilor şi le înlocuiesc piesele stricate, verifică şi repară grapele, repară semănătorile aşa ca să aibă toate tuburile de semănat în perfectă stare La toate aceste treburi puteţi ajuta şi voi, pionierii şi şcolarii care trăiţi la sate. De un mare ajutor le puteţi fi părinţilor voştri mai ales la pregătirea seminţelor

Ştiinţa şi practica agricolă au dovedit că recolta la toate culturile depinde mult de calitatea seminţelor. Din seminţe bune ies holde mănoase, cu spicul bogat şi greu. Din seminţe proaste, plantele răsar rare, firave, şi nu dau o producţie mare, sau chiar nu răsar de loc. De aceea, se aleg pentru semănat seminţele cele mai bune şi acest lucru îl puteţi face şi voi. Dar care sunt bune? veţi întreba.

Seminţele bune sunt cele pline, grele, întregi, căci ele au mai multe substanţe de rezervă Din ele cresc şi se dezvoltă mai repede plante puternice Ca să alegeţi numai seminţe de calitate, trebue să le curăţaţi, înlăturând seminţele uşoare, sbârcite, cele care nu sunt întregi sau cele atacate de insecte. De asemenea trebue să le curăţaţi de seminţele altor plante, ca şi de pleavă, pământ etc.

Pentru aceasta ajutaţi la vânturarea lor Vânturatul se face cu mâna, cu maşina sau vânturătoarea-sortatoare.

Vânturându-le cu mâna, se înlătură numai pleava şi bucăţelele de paie foarte mici şi uşoare. Cu maşina de vânturat însă, sământa se curăţă mai bine, înlăturându-se şi bucăţelele de pământ, pietricelele, etc. Cu maşina vânturătoare-sortatoare se aleg seminţele cele mai bune şi întregi.

Unii dintre ţăranii muncitori care nu au seminţe bune le schimbă la baza de recepţie sau la alţi ţărani muncitori cu sământă selecţionată din soiul cel mai bun şi mai potrivit pentru regiunea respectivă.

Inainte de însămânţare seminţele mai trebue să fie tratate. Ce înseamnă acest lucru? Plantele, în cursul vieţii lor, pot fi atacate de diferite boli sau insecte dăunătoare. Ele pot reduce recolta cu 30—50% sau chiar s'o distrugă cu totul. Pentru a feri culturile de acest pericol, seminţele sunt tratate înainte de însămânţare cu nişte soluţii sau prafuri desinfectante. Acestea distrug sporii sau ouăle care dau naştere bolilor sau insectelor vătămătoare Felul tratamentului şi al desinfectantului depind de planta pe care o semănăm. De pildă, pentru a distruge boala numită **mălură de grâu,** seminţele se dau cu un praf alb numit **granozon,** în doze de 200 gr la 100 kgr seminţe, sau se cufundă într'o soluţie de 100 gr. praf la 100 l apă.

După aceea, se întind în strat subţire într'o cameră potrivit de încălzită şi se lopătează de câteva ori pe zi pentru a se usca mai repede După ce se usucă bine, se seamănă neîntârziat.

Iată la câte treburi importante puteţi ajuta voi acum, în satele voastre. Curând soarele de primăvară va topi zăpezile, iar bătaia vântului călduţ va usca câmpiile Atunci se va auzi din nou cântecul tractorului şi al oamenilor, iar pământul negru, proaspăt întors, va primi cu bucurie şi nesaţ seminţele din care vor ieşi spice aurii purtătoare de belşug

Ing. H BENO

Mâini îndemânatice

— Glastra asta de flori e lucrată din lut de Ion Bercsényi. Lucește atât de frumos pentrucă a fost smălțuită și arsă în cuptor. Coșul l-a împletit din nuiele Mihai Kömüvos, Iacob Magdalena a croșetat căciulița aceasta verde, șorțulețele, dantelele, toate sunt cusute de pionieri.

...Mă aflam într'o sală a Școlii maghiare din cartierul Ga: al orașului Arad Tovarăşa profesoară de Lucru manual îmi arăta cusături, împletituri, obiecte modelate din lut, toate lucrate de mâinile harnice și îndemânatice ale pionierilor. Se vedea că totul a fost făcut cu grijă și migală, și mai ales cu multă dragoste.

— Iată și aici ceva frumos, mi-a spus tovarăşa profesoară întinzându-mi un obiect mic, modelat din lut cu multă măestrie. Era bustul unui bătrân.

— Scheitzner Alexandru, din clasa a VII-a, l-a modelat.

In aceeași zi în care am admirat obiectele de care v'am vorbit, am avut prilejul să-i cunosc și pe pionierii ale căror mâini îndemânatice înfăptuiseră totul.

— In cercul „Mâinilor îndemânatice" am învățat să lucrăm atâtea, povesti Toth Eva. Eu știu să cos și știu să împletesc coșulețe.

— Dacă ați veni la noi acasă, în fața ușii v'ați șterge picioarele pe ștergătorul din papură făcut de mine, iar pe masă ați vedea o solniță tot de mine lucrată, intră în vorbă Ștefan Bátori. Iar acum lucrez la ceva mare și frumos; fac din traforaj macheta Gospodăriei Agricole de Stat „Partizanul".

Tot ce au învățat pionierii să lucreze pun în folosul școlii. Cristina Sandici, de pildă, dela Școala română, a învățat la Palatul Pionierilor să lege cărți. Acum ea îi învață acest prețios meșteșug și pe pionierii din detașament.

Pionierii și pionierele Școlilor maghiară și română din Arad au învățat să îndrăgească mult munca. Munca în cercuri i-a învățat multe și i-a făcut și mai buni prieteni.

Margareta MORARU

Dacă lucrezi cu drag și cu răbdare reușești să faci multe lucruri frumoase. Iată pionierii din cercul „Mâini îndemânatice" din Capitală au lucrat o mulțime de obiecte.

CLIPE DE NEUITAT

Copiii sovietici nu vor uita niciodată această întâlnire dela Palatul Kremlinului. Pe aviatorul Alexei Meresiev — Erou al Uniunii Sovietice — îl cunosc bine. Au citit despre el, au auzit povestindu-se despre eroismul nemăsurat, despre neînfricarea lui în lupta împotriva dușmanilor patriei sovietice și toți îl admiră și vor să-i semene. Și acum Alexei Meresiev e în mijlocul lor.

Așa procedează pionierii sovietici

O întâmplare pe ghiață

E liniște pe râu... Nu se mai aude clipocitul apei — ghiața a încătușat-o. Și numai la mijloc, unde curentul e mai repede, se vede șuvoiul întunecat al apei. Pionierul Iura Baranov, elev în clasa a VI-a la școala noastră ieșise disdedimineață pe mal să tae stuf. Tăia liniștit și din când în când mai arunca o privire pe suprafața albă, înghețată a râului. Deodată, Iura văzu pe ghiață doi băieței, să tot fi avut cinci ani. Erau Leonea Docolin și Slava Baranov.

Iura vru să-i prevină să nu alerge spre mijlocul râului, dar nu mai avu timp. In câteva clipe, micul Leonea se pomeni la marginea unui ochi de apă. Pojghița subțire de ghiață trosni sub picioarele lui și băiețașul alunecă în apă.

Iura Baranov apucă grebla și se repezi să-i dea ajutor. „Nu-

mai de-aș ajunge la timp!" se gândi el. Apropiindu-se de locul primejdios, se culcă pe ghiață și se târî spre ochiul de apă.

Leonea se mai ținea deasupra apei. Paltonul îmblănit cu care era îmbrăcat, îmbibându-se încet cu apă, nu-l lăsa să se afunde.

Iată-l pe Iura chiar la marginea gheții. Intinse grebla înainte, străduindu-se să apuce cu ea haina micuțului. Dar curentul puternic îl ducea pe Leonea tot mai departe. Incă o mișcare dibace — și Iura izbuti să agațe cu grebla paltonul lui Leonea, tocmai în clipa când băiețașul intrase bine în apă.

Il scoase din apă și se târî alături de el cu mare băgare de seamă, departe de ochiul de apă. Ghiața trosnea sub greutatea lor, gata în orice clipă să se rupă. Dar iată, însfârșit, au ajuns la mal cu bine!

Volodea MIRONOV

regiunea Ivanovo, raionul Verhne-Landehovo, comuna Mât, școala medie.

LA CONCURS

Nu s'a văzut nicicând atâta veselie și n'a răsunat atâta râs și chiot în parcul dela marginea orașului Constanța. Iarna l-a îmbrăcat cu veșmânt alb de zăpadă, iar copacii par învăluiți în dantelă. Parcul e pregătit să-și primească oaspeții, zecile de copii care se apropie voioși. Aici în parc, se ține concursul de săniuțe și patinaj.

La patinoar

Lacul Șioța a înghețat tun și se întinde sclipitor ca o oglindă. Luciul gheții îl îmbie pe concurenți să s'avânte în întrecere. Patinatorii își fixează bine patinele și, la semnal, pornesc. Ismail Ludovic și prietenul său, Imenescu, sunt în frunte. Imediat în urma lor vine Fresca, dela Liceul de băieți din Constanța.

— Ludovic o să câștige întrecerea! strigă Radu Florentina, bătând din palme.

— Ba Fresca! Nu vezi, i-ajunge?! o contrazice Ventzel Ecaterina.

...Concursul s'a sfârșit Cronometrorul anunță rezultatele.

— Atențiune! Rezultatele la proba de patinaj-viteză pe distanța de 100 m.: pe locul întâi s'a clasat Ludovic Ismail, cu 16 secunde Pe locul al doilea — pionierul Fresca cu 16.4 secunde.

— Vedeți c'am avut dreptate? se bucură Florentina. Tot Ludovic a fost cel mai iute.

Sboară săniuța

Bechir și Sas Andi sunt buni prieteni Amândoi învață la Școala tătară Peste tot îi vezi împreună: la școală la joacă, la plimbare. Când au aflat de concursul de săniuțe pe oraș, au hotărît să participe și ei.

...Concursul începe. De pe derdeluș săniuțele alunecă la vale una după alta. Omătul sclipește de-ți ia ochii. Fiecare concurent îmbujorat la față, își așteaptă rândul. Și așa, săniuțele sboară spre linia de sosire

— Hai Andi! Hai Emin! Incă puțin și întreceți săniuța lui Boiescu! strigă copiii în cor...

Și într'adevăr cei doi prieteni au ieșit învingători La fete pe locul întâi s'au clasat Sergent Maria și Radu Florentina. Pe locul al doilea — Ventzel Ecaterina și Plăcintă Aurora.

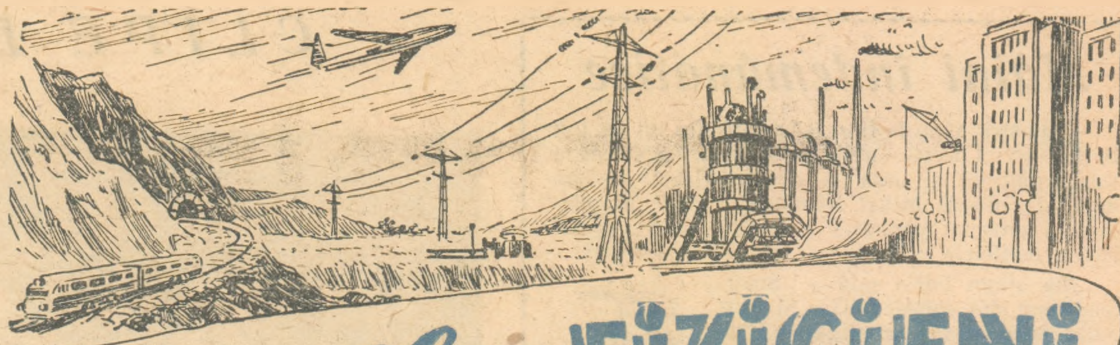

Ecaterina CHIRAN
Rada CONSTANTIN

În numeroase scrisori sosite la redacție, mai mulți pionieri și școlari ne-au rugat să publicăm din nou problemele etapei I-a a Olimpiadei Tinerilor Fizicieni.

Răspundem dorinței lor, publicând în acest număr problemele pentru clasele a VI-a și a VII-a.

Participanții la Olimpiadă pot trimite răspunsurile lor până cel mai târziu la 15 Martie a. c., pe adresa: „Scânteia pionierului", str. Academiei nr. 17, raionul Stalin, București, cu mențiunea: „Pentru Olimpiada Tinerilor Fizicieni".

Probleme şi întrebări pentru etapa I-a

Clasa a VI-a

O fi metal curat sau aliaj?

Sandu aduse la ședința cercului de fizică o bilă de metal.

— Ce credeți, băieți, o fi din metal curat sau din vreun aliaj? întrebă el.

— Eu cred că-i metal curat! răspunse Andrei.

— Ba eu zic că-i aliaj! îl contrazise Petre.

— Nu vă certați! Avem la îndemână balanțe, apă distilată, termometre, ghiață, vase de diferite mărimi și tabloul cu caracteristicile diferitelor metale. Să vedem singuri dacă bila e din aliaj sau nu. Vreți?

— Desigur! răspunseră ceilalți membri ai cercului. Și se apucară de treabă.

— E zinc curat! strigă bucuros Andrei, după ce termină experiența. Vedeți că am avut dreptate!

Știți cum au aflat băieții că bila era făcută numai din zinc?

Cei doi schiori

Intr'o zi de vacanță, pe când mergeau cu schiurile, Ionel și Radu ajunseră la un lac înghețat. Trebuiau să-l treacă.

— Ce zici, Radule, întrebă Ionel, ne ține ghiața?

— Nu prea cred! Totuși s'ar putea! Să'ncercăm!

— Dar să ne scoatem schiurile, o să fim mai ușori și poate n'o să spargem ghiața! zise Ionel.

— Ba nu, dimpotrivă, e mai bine să traversăm lacul înghețat cu schiurile. Să-ți explic pentru ce.

Și au traversat lacul. Ce explicație i-a dat Radu fratelui său?

Care-i mai ager?

Vasile întrebă pe Nicu:

— Tu știi ce efort faci când mergi pe un drum orizontal?

— Cum să nu: 1/20 din greutatea mea.

— Să vedem acum dacă știi ce efort a depus tatăl meu atunci când a adus din piață un sac cu 30 kg. cartofi. Tatăl meu are 70 kg., iar drumul dela piață până acasă este orizontal și are 250 m.

Voi știți care e răspunsul? Cum l-ați aflat?

Gândiți-vă

1. Având la dispoziție numai atâta apă cât intră într'un pahar, adică aproximativ 200 $cm.^3$, se poate obține cu această cantitate de apă o presiune de două atmosfere? Cum?

2. Cu ce fel de cheie se pot înșuruba mai ușor piulițele: cu o cheie cu braț scurt sau cu una cu brațul lung? De ce?

Incercați singuri

Construiți o balanță și determinați cu ajutorul ei greutatea specifică medie a cartofilor, merelor și prunelor. Arătați cum ați făcut.

La o moară

Vizitați moara cea mai apropiată de satul, comuna sau orașul în care locuiți și descrieți: ce fenomene fizice întâlniți, cum se manifestă și cum sunt folosite.

Clasa a VII-a

Cine avea dreptate?

Era o zi călduroasă de Iulie. Culai își lăsă prietenii și s'apropie de un grup de muncitori care tocmai prindeau sârmă electrică pe unul din stâlpi.

— Intinde bine sârma, să fie dreaptă! strigă unul din muncitori.

Cel care conducea lucrările interveni însă de îndată, strigând către cel care fixa sârma:

— Să nu faci una ca asta! Dimpotrivă, las'o burduf!

Culai a stat, s'a gândit și a găsit că într'adevăr era bine ca sârma să fie lăsată burduf. Explicați de ce. Dați exemple din viața de fiecare zi unde întâlniți aceleași fenomene.

Turbina cu aburi românească

Turbina cu aburi de 3000 kw. și 3000 de ture pe minut este una din realizările cu care se mândrește industria noastră socialistă. Răspundeți:

a) la ce fel de instalații se folosesc asemenea turbine?

b) ce mașini funcționează folosind aceleași principii fizice?

Fierbe apa în hârtie?

— Ne-ai făgăduit c'o să ne povestești ce ți s'a întâmplat în excursie! Acum nu te mai lăsăm! îi spuseră lui Alecu câțiva membri ai Cercului de fizică.

— Am să vă spun. Eram în excursie. Era cald, gâtul mi se uscase de sete și nu mai aveam nici o picătură de apă. Deodată, Ioana zări un lac mic. Ce era de făcut?

— Să bem apă din lac! propuse unul din excursioniști.

— Cum, să ne îmbolnăvim? întrebă altul. Ar trebui s'o fierbem ca s'o dezinfectăm, dar în ce?

Virgil, fratele mai mare al Anișoarei, a găsit rezolvarea.

A făcut un cornet de hârtie nu prea groasă, în care a pus puțina apă. Cu ajutorul unei lumânări aprinse a fiert-o.

— Dar n'a luat foc hârtia? îl întrebară curioși colegii pe Alecu.

— Nu!

Incercați și voi experiența și explicați fenomenul fizic care are loc.

Gândiți-vă

1. Un barometru cu mercur, gradat într'o zi de vară foarte călduroasă, va indica corect presiunea și în timpul iernii? Explicați de ce.

2. S'ar putea înlocui ghiața unui patinoar cu o suprafață de sticlă perfect lustruită? Am luneca oare cu patinele la fel de bine ca pe ghiață?

Incercați singuri

1. Măsurați temperatura aerului lângă sol și la 1.5 m. înălțime față de sol, în fiecare zi, la aceeași oră, vreme de 7 zile. Trasați curba variației temperaturii în acest interval de timp. Arătați cum ați făcut.

2. Faceți următoarea experiență: în apropierea unei flăcări de lumânare așezați unul după altul două paravane cu câte un orificiu în mijlocul lor. Aveți grijă ca orificiile să se găsească în linie dreaptă cu flacăra lumânării. La o distanță oarecare de al doilea paravan așezați un termometru și vedeți ce se întâmplă. Mutați primul paravan de lângă flacără, astfel ca orificiile să nu mai vie în continuare. Puneți din nou termometrul.

a) descrieți ce ați observat și dați explicații.

b) ce fenomene bazate pe aceleași principii cunoașteți? Dați exemple.

In atelier

Faceți o vizită într'un atelier de forjă, într'o turnătorie sau atelier mecanic. Spuneți ce categorii de fenomene fizice întâlniți acolo și cum sunt ele utilizate?

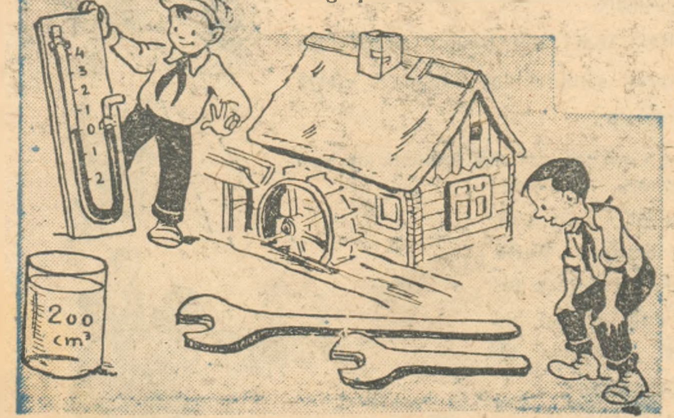

Ce trebue să faceți?

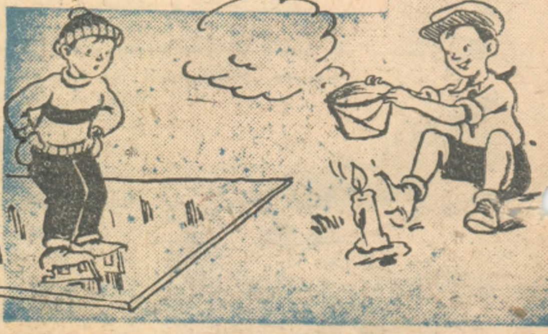
1. Să rezolvați problemele, să răspundeți la întrebări și să faceți experiențele publicate în gazeta noastră.

2. Să vizitați cu detașamentul sau cu grupa un S.M.T., un atelier nu prea mare, un depou de locomotive, o centrală electrică, etc. Să descrieți aceste vizite, să desenați unele aspecte, să explicați ce fenomene ați observat acolo și prin ce legi fizice pot fi ele explicate. Descrierile, desenele și explicațiile trebue trimise de fiecare participant în parte.

Răspunsurile la problemele publicate pentru etapa I-a le puteți trimite cel mai târziu până la 15 Martie.

Problemele au fost alcătuite de un colectiv format din:
Conf. univ. Adrian GHELBERG
Conf. univ. Dorel BALLY
Lector Manfred NACHMAN
Prof. Alexandru DUMITRIU
Ing. Adrian LISEANU

Redacția: București, str. Academiei Nr. 17 Tel. 6.09.26 — Administrația: 5.79.60 Abonamentele se fac la toate OFICIILE POȘTALE și SECȚIILE RAIONALE DE DIFUZARE A PRESEI. Taxa plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. P.T.T. 100.114.
Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin" — Piața Scânteii